

Onderwerp Nota Activabeleid 2020

Portefeuillehouder Jan-Willem van den Beukel

Registratienummer BR2000100

Datum Raad 29 oktober 2020

Gevraagde beslissing:

De nota Activabeleid 2020 vast te stellen.

0. Samenvatting

Conform artikel 7 van de Financiële verordening 2017 biedt het college de raad eens in de vier jaar een Activabeleid aan. De huidige nota dateert uit 2016 en daarom herzien wij deze.

Naast deze formele verplichting zijn er de afgelopen jaren diverse wijzigingen doorgevoerd in de verslaggevingsvoorschriften voor gemeenten (BBV) waardoor de huidige nota hier niet meer op aansloot. In deze vernieuwde nota hebben wij onze richtlijnen dan ook aangesloten op de geldende wet en regelgeving. De twee belangrijkste wijzigingen die wij hierbij doorvoeren zijn het aanpassen van de afschrijvingstermijnen en het integraal toerekenen van uren aan de investeringen. Tot op heden werd slechts een beperkt deel van de uren toegeschreven. Vanaf boekjaar 2021 zullen wij dit uitbreiden. Dit is ook in lijn met de verslaggevingsvoorschriften. De verslaggevingsvoorschriften laten ruimte voor een lokale invulling van afschrijvingstermijnen, mits wijzigingen daarin gemotiveerd worden (en technisch onderbouwd zijn) en vervolgens consistent worden toegepast. Wij hebben de afschrijvingstermijnen voor onze investeringen herzien zodat die nu beter aansluiten bij de huidige inzichten rondom de technische levensduur van onze activa.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Conform artikel 7 van de Financiële verordening 2017 biedt het college de raad eens in de vier jaar een Nota Activabeleid aan. De huidige nota dateert uit 2016 en daarom herzien wij deze.

Naast de formele verplichting hebben wij inhoudelijk de nota aangepast op onderstaande punten:

- De afschrijvingstermijnen voor diverse activa zijn bijgesteld. Hiermee sluiten de afschrijvingstermijnen beter aan op de huidige verwachte technische levensduur.
- Conform de notitie Overhead en notitie Materiele vaste activa van de commissie BBV zijn gemeenten verplicht om de zogenoemde direct aan de investering toe te rekenen VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht), i.c. de uren van zowel interne als externe medewerkers, toe te rekenen aan de investering in het actief. Daarnaast heeft een gemeente de keuze om daarbij ook overhead toe te rekenen. In de Nota Activabeleid 2020 hanteren wij het uitgangspunt dat de directe uren inclusief overhead

toe worden gerekend aan de investering. Dit is conform de systematiek die wij hanteren bij de grondexploitaties.

- In lijn met de wijziging in de financiële verordening 2017 gemeente Lansingerland hebben wij beleid opgenomen voor die gevallen dat kredieten gewijzigd moeten worden door het college en beleid omtrent actieve informatieplicht vanuit het college richting de gemeenteraad.

2. Maatschappelijk effect

De Nota Activabeleid 2020 voorziet in beleidsuitgangspunten die bijdragen aan een verantwoord begrotingsbeleid en verantwoorde inzet van middelen voor het doen van investeringen

3. Argumenten

1.1 Het aanpassen van de afschrijvingsduur draagt bij aan een meer betrouwbare schatting van de levensduur en het moment waarop een vervangingsinvestering gewenst is.

Voor de actualisatie van de Nota activabeleid is door de ambtelijke organisatie onderzoek uitgevoerd of de gehanteerde afschrijvingstermijnen nog actueel zijn en aansluiten op de huidige verwachte levensduur van onze activa. Hieruit is gebleken dat de tabel afschrijvingen niet meer aansluit op de levensduur van bepaalde activa. Als gevolg hiervan ligt het voorstel voor om termijnen te verlengen of investeringen waar nodig te splitsen indien aan onderdelen verschillende levensduren kunnen worden toegekend. Dit leidt tot afschrijvingstermijnen die beter passen bij de huidige inschatting van de levensduur.

De wijzigingen die zijn doorgevoerd betreffen de volgende categorieën.

Splitsing van investeringen in riolering in diverse categorieën en verlenging van afschrijvingstermijn

Uit inspecties is gebleken dat riolering na 50 jaar nog voldoende functioneel is en minimaal nog 10 jaar mee zou moeten kunnen. Daarnaast zijn er ook nieuwe methoden voor reparatie waardoor vervanging pas na 60 jaar noodzakelijk is. Tevens zien wij in de praktijk een groot verschil tussen de levensduur van diverse onderdelen van ons rioolstelsel. Om de afschrijvingen daarop aan te laten sluiten is ervoor gekozen om het aantal investeringscategorieën uit te breiden. In de eerstvolgende actualisatie van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) verwerken wij deze mutatie.

Toevoegen extra afschrijvingscategorie voor sportvelden

Bij de aanleg van een sportveld kan deze worden gesplitst in een fundering en een top laag. Beide hebben een andere levensduur. In de oude tabel was enkel een afschrijvingstermijn voor de top laag opgenomen en werd de fundering in gelijke termijn afgeschreven. In deze nota is de levensduur van de fundering verhoogd naar 30 jaar, waar de levensduur van de top laag gelijk is gebleven.

Verlengen van de afschrijvingstermijn voor gebouwen

Door het goede onderhoud wat wij plegen aan de gebouwen, en de betere bouwtechnieken gaan gebouwen naar verwachting 10 jaar langer mee dan voorheen werd ingeschat. Hierdoor verlengen wij de termijn van 40 naar 50 jaar. Uitzondering hierop zijn de schoolgebouwen. Door het intensieve gebruik hiervan past het niet de termijnen te verlengen; de levensduur van deze gebouwen blijft op 40 jaar blijft staan.

In bijlage 2 is een ‘was-wordt lijst’ opgenomen waarbij de verschillen tussen beide afschrijvingstabellen worden weergegeven.

1.2 Het integraal toerekenen van uren aan investeringen leidt tot een beter inzicht in de werkelijke investering in een actief

Op basis van de Nota Activabeleid 2016 schrijven wij geen uren toe van intern personeel aan investeringen. Door een wijziging in het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is dit inmiddels verplicht gesteld, waardoor aanpassing van de nota noodzakelijk is. Door het toerekenen van uren die besteed zijn aan voorbereiding, administratie en toezicht aan een investering wordt de vervaardigingsprijs van een actief hoger en is de vervaardigingsprijs meer in overeenstemming met de werkelijkheid. Medewerkers van de gemeente besteden namelijk tijd om een investering voor te bereiden, te begeleiden en de realisatie te faciliteren.

Door het toerekenen van de gemaakte uren aan investeringen ontstaat een (tijdelijk) voordeel in de exploitatie. De loonkosten van de medewerkers die betrokken zijn bij een investering worden in de huidige situatie verantwoord op het afdelingsbudget wat leidt tot hogere lasten. Nu in het vervolg een deel van deze kosten toegerekend worden aan de investeringen leidt dit tot ruimte binnen het exploitatiebudget. Daartegenover staat dat, op termijn, door de hogere investeringen de toekomstige kapitaallasten hoger zullen zijn.

Bovendien leidt deze werkwijze tot een beter inzicht in de benodigde capaciteit voor de reguliere exploitatie en de kosten die hiermee samenhangen. Het geeft de gemeente ruimte om binnen de budgetten om de investeringsplannen uit te voeren en waar nodig additionele capaciteit aan te trekken, zonder dat de lasten in de exploitatie direct worden verhoogd. Dit draagt dan ook bij aan het kunnen waarmaken van onze ambities en het verder kunnen bouwen aan de ontwikkeling van Lansingerland.

4. Kanttekeningen

1.1 Het toerekenen van uren aan investeringen leidt tot schommelingen in de begroting

Door het toerekenen van uren aan investeringen zullen schommelingen ontstaan in de omvang van de kosten die op de jaarlijkse begroting drukken voor eigen personeel. Omdat investeringen een incidenteel karakter hebben en niet jaarlijks gelijkblijvend zijn, zal jaarlijks per investering moeten worden bepaald hoeveel uren benodigd zijn om de investering succesvol af te ronden, alsook over hoeveel jaar deze uren verspreid moeten worden. Op basis van deze

inschatting wordt dan de omvang van de formatie bepaald die aan de investeringen kan worden toegeschreven.

Bij een afwijking in de planning, bijvoorbeeld als een project wordt uitgesteld en de medewerker uren van de betreffende medewerker weer ten dienste van de reguliere exploitatie komen, betekent dit een verhoging van de kosten in de exploitatie en een negatieve begrotingsafwijking. Dit vergt dan ook tijdige anticipatie van de organisatie op de omvang van de benodigde formatie en de benodigde flexibiliteit hierin. Een betrouwbare en realistische investeringsagenda is dan ook een belangrijk instrument om dit te kunnen realiseren. Met het onlangs vaststellen van het Meerjaren Investeringsplan (MIP) is daarvoor een goede basis gelegd.

1.2 Het toerekenen van kosten voor overhead aan investeringen leidt mogelijk tot een tijdelijke onevenredige bevoordeling van de exploitatie.

In de Nota Activabeleid 2020 hebben wij ervoor gekozen om de kosten van intern personeel inclusief overhead door te belasten. Hiermee zorgen wij voor een integrale kostprijs voor intern personeel die binnen alle facetten van de begroting op eenzelfde wijze wordt toegerekend. Het doorrekenen van een opslag voor overhead is echter niet verplicht gesteld binnen de verslaggevingsregels en heeft ook nadelen. De overheadkosten zijn namelijk niet in grote mate schaalbaar en bestaan met name uit vaste kosten. Daarnaast hebben de overheadlasten geen directe relatie met onze investeringsagenda. Door het wel toerekenen van deze overheadlasten aan de investeringen ontstaat een schommeling in de kosten als gevolg van het fluctuerend aantal toegerekende uren aan investeringen, welke niet in overeenstemming is met de werkelijkheid. De overheadlasten hoeven namelijk niet toe of af te nemen als gevolg van de uitbreiding of afname van de investeringen.

Doordat de gemeente nu een vrij stabiel programma heeft voor de (voorgenomen) investeringen (i.c. MIP) zal de fluctuatie in de toerekening vanuit overhead echter beperkt zijn. Daarnaast prevaleert het argument van integraliteit in de toerekenen boven deze kanttekening. En de aan de investeringen toegerekende overhead komt de komende jaren via de kapitaallasten alsnog ten laste van de exploitatie.

2. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

De aanpassingen in de Nota Activabeleid 2020 kennen twee effecten op de gemeentebegroting. Allereerst wordt door de aanpassing van de afschrijvingstermijnen een voordeel behaald van ca. € 700.000 per jaar. Dit is het gevolg van het over een langere periode gaan afschrijven van activa; lasten worden over meerdere jaren verspreid. Dit effect is reeds verwerkt in de Begroting 2021-2024 die de raad in november 2020 behandelt.

Als de totale looptijd van de investering in beschouwing wordt genomen is de sommatie van alle kosten hoger aangezien er dan ook rentelasten een rol spelen. Gezien de zeer lage

rentestand op dit moment, aanzienlijk lager dan 1%, leidt dit maar tot een beperkte verhoging van de lasten over de gehele looptijd van het actief.

Naast de aanpassing van de afschrijvingstermijnen hebben wij een meer integrale toerekening van uren voor voorbereiding, administratie en toezicht opgenomen in de Nota. Door het toerekenen van kosten van zowel extern- als intern personeel voor deze werkzaamheden zal het bedrag per investering toenemen. Daarentegen zullen deze kosten wegvallen in de exploitatie wat op korte termijn een voordeel oplevert. Gedurende de looptijd van de investering zullen de afschrijvingskosten wat hoger uitkomen. Het financieel effect van deze wijziging is nog niet vertaald in de Begroting 2021-2024, aangezien hier nog onvoldoende informatie voor beschikbaar is. Wij zullen de periode tot aan de Kaderbrief 2022 en de Zomerrapportage 2021 gebruiken om de meerjarige financiële gevolgen van deze wijziging te bepalen en u in deze rapportages te informeren over deze effecten.

3. Juridische aspecten

Volgens artikel 8 van de Financiële verordening gemeente Lansingerland 2017 biedt het college de raad eens in de vier jaar een Nota Activabeleid aan.

4. Duurzaamheid

N.v.t.

5. Extern draagvlak/ burgerparticipatie

N.v.t.

6. Verdere procedure

N.v.t.

Bijlagen

1. Nota Activabeleid 2020 (T20.11073)
2. Was-wordt-lijst afschrijvingstermijnen (T20.11129)

Datum Raad 29 oktober 2020

Registratienummer BR2000100

Onderwerp **Nota Activabeleid 2020**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- het aanpassen van de afschrijvingsduur draagt bij aan een meer betrouwbare schatting van de levensduur en het moment waarop een vervangingsinvestering gewenst is;
- het integraal toerekenen van uren aan investeringen leidt tot een beter inzicht in de werkelijke investering in een actief.

Rekening te houden met

- besluit begroting en verantwoording;
- artikel 7 Financiële verordening 2017 Gemeente Lansingerland;
- notitie Materiele vaste activa 2020.

Besluit(en)

De nota Activabeleid 2020 vast te stellen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 29 oktober 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout